

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., felévre 5 frt., negyedévre 2 frt. 50 kr. egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős a kiadó laptulajdonos:

Kutasi Imre.

Szerkesztő:

Katona Imre.

Szerkesztőség: Piacz-utca 1824. sz. Szikszay-féle ház.

Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly ház.

Hirdetések a legmértékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel.

Egyes szám 4 kr.

A horvátok a delegációban.

Debreczen, június 8.

(v.) Elérkezett az ideje annak, hogy egyszer illetékes egyén részéről vége vessék amaz ábrándozásoknak, a melyek a horvát ellenzék részéről „horvát államjog” czimen évek óta hirdettek. Azt tette meg nyíltan és férfiasan szombaton Czernkovich a magyar delegáció ülésében.

Van Zágrábban egy kis csapat politikai és egyetemi tanár, a kik az ugynevezett cseh államjogi kaptafára ráverték egy kis darab pergamentumot és arra ráírták a horvát államjog vágyait. Az egész világ tudja, hogy horvát állam sohasem létezett; hogy a mai Horvát- és Szlavonországi vármegyék mindig a magyar koronához tartoztak. Voltak valaha félig-meddig önálló horvát bánok, még a középkorban ugynevezett „királyok” is, de azok mindig hiven engedelmességek a magyar királyoknak. Ismeretes dolog továbbá, hogy két századig Szlavónia egyenesen Magyarországhoz tartozott, hogy a határvidéknek katonai szervezete volt és hogy tehát az egész Horvátországot csak három vármegye képezte. A legerősebb bizonyossága annak, hogy horvát állam sohasem létezett, az, hogy egy archeologus sem volt képes eddig horvát vertpénzt találni és bemutatni. De ismeretesek más-

részt bosnyák és szerb pénzek, mert valaha bosnyák és szerb állam igazán létezett. Még a dalmát köztársaságoktól is visszamaradtak vertpénzek — de horvát pénzekről nem tud egy tudós sem, úgy mint a történet nem tud semmit önálló horvát hadjáratokról és hódításokról.

De találkozott Horvátországban husz év előtt egy Starcevic és egy Strossmayer és ezek nyomán két-három zágrábi történész, a kik addig beszéltek Zvonimir „király” regényes hatalmáról, míg a horvát ellenzék elhitte, hogy valaha igazán volt horvát önálló állam és hogy ennek következtében van ám horvát államjog is.

Komoly emberek tudják pedig, hogy horvát állam nem volt soha és hogy tehát horvát államjogról nem igen lehet beszélni. De igenis lehet, hogy ha az ember rátekinet arra a híres „fehér lapra”, a melyet 30 év előtt odanyújtottak a horvátoknak. Nem akarjuk ma gróf Andrássy Gyula éles államférfiúi ítéletét az 1868. XXX. t.-cz. — az ugynevezett magyarhorvát kiegyezésről — ismételni. De annyira bizonyos, hogy ha ebben némi államjog van, akkor ez csak a Horvát-Szlavon és Dalmátországnak az autonom joga, de soha államjog nem lehet, a mely csupán „horvát” nemzeti jelleggel bírna. Ott, ahol állam van, vagy valaha volt, lehet államjogról beszélni; de ott, a hol mindig

csak egy alárendelt nemzet élt, ott csak mindig nemzeti jogokról lehet szó.

De mi az a Starcevic és Strossmayer-féle „horvát államjog”? Nem más, mint az a ködös vágy és ábrándozás, hogy a monarchia, kiváltképen Magyarország romjain felállítsák egy nagy Horvátország, Krajnával, Dalmáciával, Boszniával, Szerbiával és — Délmagyarországgal együtt. Avval természetesen az urak nem törődnek, hogy az efféle hódításokhoz egy nagy hadsereg és egy kis aprópénz kellene; — de ők számitanak ám, még pedig az orosz czár segítségére! És miután mindezen tervekhez természetesen egy darabka államjog is kell — és miután ilyen nincs a történetben, hát mesterséges uton csinálnak egyet maguknak. Czernkovich országos képviselő mindezeket „üres, odvas frázisoknak” nevezte és kereken kijelentette, hogy a horvát államjogi szédelgéseknek más céljuk nem lehet, mint a horvát nemzetnek félrevezetése és ámitása. Ő sikra szállt az osztrák Szpincsic és Bianchini nagyhorvátokkal és azt izente nekik, hogy „horvát kérdés” nem létezik és hogy ezt legkevésbé szabad a delegációban tárgyalni. Czernkovich azt mondta továbbá, hogy Horvát- és Szlavonországnak más állami vagy autonom jogai nem lehetnek, mint azok, melyek az 1868. XXX. törvényczikkben találhatók.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Orgona virágok.

Írta: Ágai Béla.

Az orgona-buga nagy családjának apró, kis tagjai, a reszkető szirmu rózsaszínű virág-fiókok mohó epekedéssel tarták fel ajkaikat, hogy magukba szívassák azt a kerek harmat gyémánt-cseppet, melyet a gondos szellő ejtett kelyheikbe. A virágocskák forró csókját kábitó illat kísérté, édes, zsongító szag terjedt széjjel az orgonabokrok táján. A magas sudaru büszke fák kejes borzongással rázták meg leveleiket, a virágágyakban elhelyezett törpe százsorszépek és violácskák vidáman emelték fel alakonyult színes fejüket; s mindannyian friss erővel, tekintettek a derengő égbolt felé, melynek aczelszürke lapját egy-egy vörös csik hasította keresztül: az ébredező aranyfürtű hajnal egy-egy eltévedt hajszála.

Torma Pista vagy másfél óra óta ült a padon. Zsibbadó térdére támasztotta könyökét, tenyerébe hajtotta állát s úgy meredt mozdulatlan üvegesedő szemmel a fénylő kavicsokra, melyekkel a sötány utjait telehintették. Szemgödrei égetően fájtak, fejét meg ősúly huzta lefelé, hogy megmeredt nyaka alig bírta már. Ott virasztott az ágy mellett az orvossal együtt reggelig.

Mikor hajnalodni kezdett, a fekete kabátos szűkszávu orvos távozott, elkísérté. A kapunál, hogy elváltak egymástól, félénk hangon, mint soha ezelőtt, kérdezte az orvostól:

— Nos?

— Nem mondhatok biztosat. Ha gyomor átfuródás nem történik meg, úgy kiépül, ellenkező esetben intézkedhetik a temetés iránt. Jó reggelt!

Hogy irtózott attól a kegyetlen, jéghideg szívű orvostól! Mennyi szemrehányás, megvetés volt kifejezve e néhány szóban!

Nagyot került a kihalt utcákon, hogy valamiképen lecsillapodjék. Háromszor, négyszer járt körül házát; nem ment be. A lebecsült redőnyök ránczai, mintha tiltakozólag intének felé.

— Vissza! Vissza! — Ne jér többé ide! Későn van!

Mikor érezni kezdte, hogy lábai megtagadják a járást; ledőlt a szemben levő sötány egyik padjára s ott gubbasztott megtörve, ki-merültem, keserű undorral lelkébe maga iránt.

A nyirkos szellőre olykor-olykor összerázkódott, szűkebbre vonta kabátját s halkán morgta maga elé többször egymásután:

— Nyomorult vagy! Gaz család vagy! Nyomorult, nagyon, de nagyon nyomorult!

A körülötte terjengő csendesség hatása alatt határozott szívóssággal uralkodott el egész lényén egyetlen egy érzés, leszorítva, elnyomva a többieket. — Az émiyítő undor érzete maga iránt. Megvetendőbbnek vélte magát Baradlay iránt. Megvetendőbbnek vélte magát Baradlay iránt, annál a gaz ficzkónál, kit hamis kártyázás miatt dobtak ki a klubból. — A ferblnél csipték meg, hogy osztás közben ezüst dohány-szelenczéjét mindig maga elé rakta s úgy adogatta széjjel a kártyákat, hogy a szelencze tük-rős fedeléről láthatta, minő kártyákat kapnak játszó társai. Torma Pista, a klub elnöke volt az első, ki indítványozta Baradlay kizárását. S

most, ha itt szembe jönne vele, alig állná meg, hogy oda ne ugorjék hozzá s kezét ne szoríson vele:

— Szervusz Gabi! Téged kballotiroztalak a klubból, mert hamisan kártyáztál. Nos jól van; hallgass ide. — Én meg azt mondom, hogy én nagyobb gazember vagyok náladnál. Te néhány embert szedtél reá, én meg az egész világot, a feleségemet, saját magamat csalom! En mondom ezt, Torma Pista!

Hja! ha Torma Pista mondja, akkor van valami a dologban. Mert Torma Pista neve magában foglalja a tisztesség, becsületesség, nagy-ur szilárd jellemesség netovábbját. Az előkelő társaság dédelgetett, elismert vezére volt. — Klubok elnöke, becsületbíró tagja, kedvelt párbaj segéd, sőt azon kevés kiválasztottak közé is tartozott, kik számára a Hangli kioszkban messzire a többi néptől külön helyen állítanak asztalt. — És ha már most Torma Pista maga mondja, hogy gazember, akkor nagy baj van; vagy pedig Torma meg örült. —

Noha még nem is egészen, de hát bizony közel jár.

Viziókat látó szeme előtt a hajnali tömör párákból összeverődik a két asszony képe. — Egészen egymás mellett. Melinda és Marienne. Melinda a felesége, halvány arczzal, felcserepedzett ajakán feketére száradt kis vércseppel s azokkal a bánatos szomorú nefelejtés kék szemekkel.

Oh azok a szemek!

Igen, azok okoztak mindent! Miért tekintenek rá mindig oly alázatosan, oly kéréleg? Hát hibás? Vétkezett? Bocsnatra szorul? Miért nem lép fel parancsolólag, miért nem kacerkodik másokkal? Miért oly csendes, szelíd,

De megleckézte a diakovári püspököt is. Felemlítette ismert kievi sürgönyét, folytonos illoyális és hazaáruló magatartását és kiváltképpen ama levelét, melyet multkor gróf Ignatievhez — Magyarország véresszáj ellenségéhez indított. Igazán rendkívül tünemény az, hogy egy püspök és Ó Felségének titkos tanácsosa, a pétervári pánszláv társulatnak rendes tagja és a római kuriának kedvence is lehet! Rámutatott Czernkovich arra is, hogy Strossmayer intrigái okozták azt is, hogy a zágrábi érsek szék betöltése eddig annyi nehézségre talált Rómában.

Meg vagyunk arról győződve, hogy a horvátországi ellenzéki lapok épp úgy átkozni fogják Czernkovichot, mint az isztriai és dalmát tulzók. — Lázba fognak esni Starcevic és Frank, Strossmayer és Amrus, Bianchini és Szpinesics, hánykolódnai és káromkodni fognak egy ideig, de a higgadt, őszinte horvát- és szlavonországi hazafiak örülni fognak Czernkovich férfias és korrekt fellépésének. Hiába, az ámitások és a szédelgésekkel szemben az igazságnak, a fennálló tények logikájának győznie kell mindenképp. Hadd rázza őket egy keveset a láz — majd meggyógyulnak nemsokára a „horvát államjogi“ szédelgésektől!

— A magyar delegáció hadügyi albizottságának, mint Bécsből írják tegnap délelőtt 9 órakor Széll Kálmán elnöklete alatt ülése volt, melyen a közös hadügyminiszterium részéről báró Bauer közös hadügyminiszter; ennek képviselője Nyiry Sándor vezérkari őrnagy, továbbá lovag Eöckenzaun osztály főnök, Feldenhauer vezérőrnagy, lovag Math, lovag Huber, Blazek, Hucecz, Banisius, ezredesek, szakosztályfőnökök, Auspitz ezredes, Pernhofer főhadbiztos, Dobrudszky és Winkler hadbiztosok, Podhorányi-Sóváry vezérkari százados, Krausz vezértörzsorvos, Obermüller ezredes a szekerészettől, Zakariás százados, mint magyar tolmács, továbbá gróf Cziraky és Szentgyörgyi osztályfőnökök; a főszámszék Tóth Vilmos főszámszék elnök és Kostyal Zsigmond számtanácsos, a magyar kor-

engedelmes? Nézd ott, ott! Nézd Mariannet: mint villognak szemei; málnaajakát mint csu- csoritja csókra! Lenge fátyol ruháján keresztül átsilamlík vállainak fehér hús. Az a vakító fehér hús, mely megörjiti az embert.

— Miért nem voltál te is ilyen Melinda? Amint a hófehérke felesége képét követi Torma Pista, mint egy rugó nyomására felpat- tannak előtte a mult képei sorozatos szép ren- den. Volt ugyanis idő, mikor Torma Pista nem járhatott az előkelő társaságba. A szerencsétlen tőzsdei spekulációk, a rossz termés, nagyuri passziók lassankint a tönk szélére sodorták, úgy hogy végtére dzsentri néven kívül alig maradt valamije.

Nincs nevetségesebb dolog, mint egy ko- pott dzsentri.

Jól tudta ezt ő is. Amíg csak birta, fentartotta a külszint a társaság előtt. Vidékre ment lakni, visszavonult, betegséget színelve, azután pedig megnősült. A rozsdás, kopott dzsentri czimert új pénzzel aranyozta tisztára.

Boldogan éltek együtt. Torma szerette feleségét ezt a csendes, kis, finom asszonykát, aki mindent oly sajátzerű félnék afázattal csinált, mintha minden mozdu- latával, tekintetével bocsánatot kérne létezésé- ért. Imádtja férjét, — de soha sem merete neki mondani. Büszkén, szerelmetesen simult oldalá- hoz; elfogult csodálkozással tisztelte férfias erényeit, nemes jellemét. Tormának meg tetszett ez az istenítés.

Mikor megtörtént a nagy baj, az asszonyka még szomorubb lett. Mintha csak minden az ő hibája lett volna. Megrettenve húzódott meg szoba egyik sarkában s ott kuporgott órák

mány részéről: Wekerle Sándor miniszterelnök, báró Fejérváry Géza honvédelminiszter, gróf Tisza Lajos a király személye körüli miniszter és Szilágyi Dezső igazságügyminiszter, ki kedden este érkezett Bécsbe, voltak jelen. Az albizott- ság folytatta és fél 1 órakor befejezte a had- ügyi költségvetés rendkívüli szükségletének tárgyalását.

Beható vita fejlődött ki a katonai büntető igazságszolgáltatás dolgában. — A vitában részt vett Szilágyi Dezső igazságügyminiszter is, a ki e kérdésben kimerítő nyilatkozatot tett.

A debreczeni színészet története.

1798 év aug. 11-től kezdve.
(Folytatás.)

XI. A Telegdy László felügyelő ségi korszaka a. 1875. évi szept. 1-től 1891. aug. végéig.

A Debreczen város jog és pénzügyi bizott- mány elnöke 1875. évi jul. 16-án a következő tartalmu levelet intézte Telegdy László városi képviselőhöz:

„A t. képviselő ur által tíz év előtt aján- lott intendatura lemondván a színház kezelésé- ről, ez okon új tervjavaslat készítése szükségel- tetik. Ez lesz a holnapi bizottmányi gyűlés tár- gya. Kérem, hogy multhatatlanul eljőjjön a gyű- lésre stb.“

Ezen bizottmányi gyűlés lefolyásáról a kö- vetkező jkvi cikk közbesíttetett Telegdy László- nak 1885. évi jul. 19-én:

„1875. j. p. b. sz. A jog és pénzügyi bi- zottmány folyó évi július 17-én tartott ülésében elnök Barsay István által előterjesztett, mi- képen a színügyegylet f. évi június 19-én a vá- rosi törvényhatósághoz beadott jelentésében a színház p é n z t á r i v e s z t e s é g é t — 33,267 frt 58 krban — az ezen teher ellené- ben, diszitmények, könyv és ruhatárakban, hang- szerekben és egyéb kellékekben állítólag tett szerzeményeit 50,511 frt 68 krban terjesztvén elő: a tanács által a 3769/875. sz. alatt felhi- vatott, hogy számadását a szerzeményeinek ki- mutatását megvizsgálás végett adja be. Azonban azt nem teljesítvén, a kebelbeli kiadó 4351/875. sz. a. jelentése folytán megszoralmaztatott, — egyszersmind a jog és pénzügyi bizottmány fel- kéretett hegy mivel a színügyegylet a színügyek további vezetéséről lemondott s a színidény kez- dete közelegvén, szükséges a színház jövő keze-

léséről gondoskodni — a bizottmány azt vitatta meg és adjon véleményes javaslatot.

Végeztetett. Bizottsági tag Te- legdy László ur azon véleményben lévén, hogy a színház csak úgy tartható fenn, ha az szinigazgatónak adatik ki: ennél fogva, mielőtt a kérdéses ügy érdemleges tárgyalás alá vétet- nek, — kiadatik, említett képviselő urnaka végett, hogy f. hó 20-ig adjon kimerítő véleményes jelentést, melyben a kiadási mó- dozatok feltételek összeállit- va legyenek. — Miről Telegdy László ur jegyzőkönyvi kivonaton értesítendő. Kelt Deb- reczenben 1875. július 17. a jog- és pénzügyi bizottmány üléséből Bészler Lajos biz. jegyző.

Ezen előterjesztés szerint minthogy a szín- idény kezdete közelgett, — az volt a sürgős teendő, hogy a színház jövődó kezelése iránt megállapodás jöjjön létre; és így a pénzügyi bizottságnak arról kellett minél előbb vélemé- nyes javaslatot a tanács elé terjeszteni.

A főkérdésként az tétetett fel, hogy egy időre bezárassék-e a színház, vagy az a szín- idény elérkezésekor tovább kezeltessek?

A bizottság tagjai egyező értelemmel a színház tovább leendő r e n d e s k e z e l é s é t hangsúlyozták

Erre nézve Telegdy László b. tag azon véleményét nyilvánította, miszerint a színház továbbra akként kezelendő, hogy annak kezelési kockázatából a városra minél keves- seb megterheletés származzék. Ez pedig az által érhető el, ha a színház kezelését egy sz i n i g a z g a t ó a városra nézve minél elő- nyösebb feltételek mellett magára vállalja.

Ezen vélemény a bizottság tagjai által el- fogadtatván, annak érdemleges és részletes tárgyalása akkorra halasztatott, a midőn Telegdy László b. tag a részletesen kidolgozott tervet beadja.

E végett felkéretett nevezett bizottsági tag, hogy a kérdés sürgősségénél fogva dolgozatát három nap alatt készítse el.

Es ezen kivanatot nevezett b. tag teljesi- teni kötelességének tekintette.

A javaslat a következőkből állott: Minthogy jelenleg az idő rövidsége miatt a színház kezelésére pályázatot nem lehet hirdetni, tehát a színház kiadása iránt lépjen tárgyalásba a város az önként ajánlkozó T e m e s v á r i Lajos b u d a i szinigazgatóval.

(Folyt. köv.)

hosszat meg sem merve mozdulni, míg férje hon volt. Minden szemrehányó tekintet szí- vét marcangolta; azok a néma s rideg na- pok, melyeket férjével együtt töltött, lelkét has- gatták.

Torma elcinte még némelykor fellebentette a bölcső fehér függőnyeit. Megnézte azt a szá- nalmas kis husdarabot, melynek apró elgörbült melléből kinos nyögdcisülés szállt fel. Leragadt szempilláit nem bírta felemelni.

Vak volt. Azután Torma is meguntta ezt a gyötrő- dést, kerülte a tűzhelyét, melyből ez a nyomó- rék kis teremtés kioltott minden égő zsarató- kot, hideg hamu perjévé változtatva át mindent. Az asszonyka mast sem panaszkodott senkinek sem. Megadással tűrte sorsát s mindig azokkal a kérő, alázatos nefelejtés kék szemekkel te- kintett férjére. — Férje viszonyának hírért is csendesen fogadta. Nem akarta zavarni boldog- ságát, nem akart utjában állni, hát megmér- gezte magát. Szép puha csendességgel, hogy senki sem vette észre. Estére ott találták a há- lószoba szőnyegén alétlan, véresre mart ajak- kal . . .

Az orgona-bugákból leterjed az illat Torma Pistáig. Ijedten rezzent fel, felugrott a padról és sietett el e helyről.

Ugyanez illat, mint Mariennél. Fuldo- kolva libegett tovább, Nem, nem! Nem akar tudni többet felőle, szakít vele! A pulya, szya- barita léhaságot erős elhatározás váltotta fel. Nem cselja többé a világot, valóban tisztességes férfit jellem lesz.

A vasakarát kölcsönözte biztos, rengő lép- tekkel haladt tovább a mosolygó reggelben. Az emberek barátságos arccsal siettek munkájok

után; a napsugarak kaczagva táncoltak végig az utcákon, minden oly vidám, oly üde volt, hogy maga is, megfellekedve mindenről, haikán dudolgatni kezdett.

A szellő utána sodorta az orgona illatot és Marianne képét.

Nem, nem, — mormogta és tovább haladt tiszta rengő léptekkel. — Az orvos nem adta fel a reményt; Melinda felgyógyul és azután itt hagyjuk ezt a várost. Elmegyünk Olaszországba, második nászutra . . . A kis fiu az meg hátha meggyógyul . . . Milyen gonosz is voltál te, hogy e miatt elhagytad feleségedet. Nos most vége, igen vége!

Es haladt tovább biztos, rengő léptek- kel . . .

Egyszerre csak úgy érezte, hogy mennél jobban távozik a sétánytól, annál jobban gyö- tőri őt az orgona illat.

Menekült előle, hiába! Erősebb és erőseb- ben érezte . . . önfeledten képes vágyggyal szom- juhozott utána. Maga sem tudta már mi törté- ník vele, csak a lábai vitték tovább, mialatt folytonosan azt mormogta:

— Nem, nem! vége, igen, vége.

Marianna éppen reggelizett. A kis szalonban még a tegnapi pütyhed buja levegő rekedt. Mosolygva intett a belépő- nek s azután folytatta reggelizését.

Ezüst kis törre szurdalt fel ananász- szeleteket és onnét majszolta le apró egér fo- gaival.

Torma Pista pedig ott ült lábainál a szényegen s bambán tartotta tenyerét, hogy a szeletekről lepergő aranyárga cukor cseppeket felfoghassa.

Két hét o aggodalmakat kilátások válto- áztatták meg. ték meg életét részének. Szó- tes átalakulás tekintetében. I gazdasági évű fontos magán

A termé gabonaárak mérsékeltek a mi szintén az nyok javulásá kedvezőbb ala

De, mir ország minde a jóból is me mérvben elér és napos időt

Mert e kellően játéko peségtől felte következik, n bő és egészsé hogy a kopán hanem most nak meg az rink szépen lehetőségét lithassuk.

Mindezo szükséges, előnyök teter kedvező kila nek el.

A tartó ránya, minte komplikált é elégithetők k luk óhajtott nak érdekeik mezei munka vezőre fordu kedik, hogy főlemészti, emeli. Kapá esnek. S mé aratás ideje.

A mező régóta emel gos gazdasá most kiadó 1892-re 8— Ez évben, tekintettel, Ez pedig az képességét solja, s me körülményt általában b a gabonaár marad.

Ily kö sabbá válík nagy munk része haza vész el a mezőtermé munkaerő áruk koczk leheté segí tása által. érv, hogy taná, nem ország egy holott akk katonaság

Renc gondjait f sére is. T nek egyik bonánkat és könnye Ez évben mert a te héttel vis nézve a r tapasztalt most ajá

A gazdasági helyzet.

Debreczen, június 8.

Két hét óta a helyzet nagyot változott. Az aggodalmakat biztató remények és kedvező kilátások váltották fel. Azóta országos eszések áztatták meg hazánk tikkadt alapját, s mentették meg életét a má-már kiháló vetések nagyobb részének. Szóval: azóta nagy és igen örvendetes átalakulást értünk meg az idei termés tekintetében. Ez a két heti eső megmentette gazdasági évünket, s ehhez fűződő sokszoros és fontos magán és állami érdekeinket.

A termés iránt való kilátások javulását a gabonaárak is kifejezik. A malmok szintén mérsékeltek árait, s a vételben tartózkodók, mi szintén azt bizonyítja, hogy a termésviszonyok javulását s ebből az üzleti campagne még kedvezőbb alakulását remélik.

De, mint nálunk, úgy valószínűleg az ország minden részében azt tartják mar, hogy a jóból is megárt a sok, s gazdáink a kellő mérvben elért nedvesség után állandó meleget és napos időt óhajtának.

Mert e nélkül az eső nem érvényesítheti kellően jótékonyosságát. Nem elég, hogy a törpevégtől féltett gabona megnőtt; most már az következik, hogy a kifejlett kalász virágozzék, s bő és egészséges szemeket teremjen. Nem elég, hogy a kopár rétek gazdagon fölverődtek, — hanem most már a jó szénatermelés iránt nyílnak meg az igények. Nem elég, hogy a tengerrink szépen kikelt, hanem most már a kapálás lehetőségét várjuk, — hogy a gyomot eltávolíthassuk.

Mindezekre pedig jó meleg, napos idő szükséges, mely nélkül az eddigi esővel elért előnyök tetemes része elenyésznek, s gazdáink kedvező kilátásait új aggodalmak sötétítik el.

A tartós esőzésnek máris lesz egy hátránya, mintegy bizonságul annak, hogy a gazdák komplikált érdekei nagyon ritkán, talán sohase eléghetők ki teljesen és sokszor még az általuk óhajtott viszonyok is részben károsan hatnak érdekeikre. Az eddigi hátrány az, hogy a mezői munka összetörtődött, s ha az idő kedvezőre fordul, a munkabér oly magasra emelkedik, hogy a várható jövedelem tetemes részét fölemészti, sőt nem egy helyen a deficitet emeli. Kapálás, kaszálás, szénatermelés összesnek. S még ezeket jól el se végzik, beáll az aratás ideje.

A mezői munka ára pedig már eddig is régóta emelkedő irányzatot követett; az országos gazdasági egyesület épen és a kormány most kiadott kimutatásai szerint már 1891-ről 1892-re 8—20% volt az átlagos áremelkedés. Ez évben, különösen az említett viszonyokra tekintettel, még további emelkedést várhatunk. Ez pedig az értékesítésnél terményeink versenyképességét mindenestre hátrányosan befolyásolja, s mezőgazdákra nézve annál aggasztóbb körülményt képez, hogy a termelő államokban általában beállt kedvező fordulat következtében a gabonaárak szálló irányzata aligha nem állandó marad.

Ily körülmények közt újra mind hangsúlyosabbá válik gazdáinknak azon óhaja, hogy a nagy munkaidőre a katonaságnak legalább egy része haza bocsátassék. — Igen sok munkaerő vész el a laktanyákban gyümölcsötlenül, míg mezőterményeink versenyképességét éppen a munkaerő hiányából származó magas termelési árak kockáztatják. E vizás helyzetet könnyen lehet segíteni a lekötött munkaerő felszabadítása által. Az eszme ellen rendesen fölhozott érv, hogy ez eljárás a katonaság fegyelmét rontaná, nem állhat meg. Az ötvenes években az ország egyes részeiben gyakorolták az eljárást, a holott akkor bizonyára kényesebbek voltak a katonaság fegyelmé- és szellemére.

Rendesen ez idő tájban szokta a gazda gondjait foglalkoztatni a gabonaszállítás kérdésére is. Tudjuk, hogy terményeink értékesítésének egyik fő feltétele mindig az volt, hogy gabonánkat más termelő állomások megelőzésével és könnyen vethessük az irányadó piacokra. — Ez évben az első feltételtől valószínűleg elestünk, mert a tenyészet fejlődése körülbelül két-három héttel visszamaradt. — Annál fontosabb reánk nézve a második feltétel, a vasuti szállítás eddig tapasztalt nehézségeinek elhárítása, a mit már most ajánlunk az illetékes körök figyelmébe.

A gazdasági helyzet ma megnyugtató. — Mindenesetre sokkal jobb a megelőző két-három heti állapotoknál. De már oly forduló ponthoz jutottunk, hol kevés választ el a kedvező irányzat újabb megváltozásától. Bizonyos, hogy az elemek döntő tért foglalnak el gazdáink sorsának intézésében s a míg a termény ez elemek hatása alól kiszabadul, mindennap indokolt az aggodalom. Hideg, meleg, eső, szárazság, jég és tűz mind beleszólnak a gazdák ügyeibe. Ezért kívánatos, hogy mezői gazdaságunkat a kulturális intézményeinek segítségével lehetőleg emancipáljuk e természeti befolyások alól s hogy a mai időjárásra ne mondhassák gazdáink a régi példabeszéddel: Adtál Uram esőt, de nincs köszönet benne.

K.

Irodalom.

* **Jókai jubileuma elhalasztva.** A Jókai Mór jubileumát rendező központi társaság mai ülésén, a melyen báró Eötvös Loránd elnököl, felmerült az a kérdés, hogy nem lenne-e célszerű az október második felére tervezett ünnepet elhalasztani. A főváros előkelőbb körei ekkor még nincsenek Budapesten és az ő távollétük mindenestre csökkentenék az ünnep fényét. A bizottság ennélfogva elhatározta, hogy a jubileumot karácsonyra halasztja, és a Vigadó termeiben a művészeti bizottság közreműködésével akkor rendez ünnepet. Másrészt megállapodtak abban, hogy Jókai összes műveit ezer példányban kétszáz forintjával kiadják s a befolyó kétszáz ezer forintból irói honoráriumként százszázötven forintot adnak. Gróf C. s. á. k. y. Albin miniszter is helyeselte ezt a tervet és megígérte a kormány támogatását.

Különlétek.

* **Gyilkos granát.** Borzasztó szerencsétlenséget okozott a Luxemburg mellett fekvő Dudlingben egy felrobbant granát, a melyet az urnapi körmenet alkalmával akartak elsűtni. Levelezőnk irata szerint a granát szerterepülő szilánkjai három embert rögtön megöltek; négy ember, mialatt a kórházba szállították, halt meg és tíz ember súlyosan megsebesült. A katasztrófa a környéken nagy izgatottságot keltett.

* **Gyilkosság pehely miatt.** Szőlős községben a vándor cigányok libákra tettek szert. Ezeknek tisztogatása közben a szél a pelyheket a levegőre fújta. A pasztorok lármát csaptak, attól tartva, hogy a pelyhek a marhák torkába juthatnak s kárt tesznek bennök. Ebből verekedés támadt, melybe beleavatkozott Glonetz Márton földbirtokos is. Ezt a cigányok legyilkolták aztán eltűntek.

* **Játszszunk párbajt!** Michelin (Louis egy 12 párisi gimnázista és Abadie Paul, aki nála 1 évvel fiatalabb, de egy osztályal fölfebb jár, beleszeretett Dupuy Aliceba, aki ugyan mindössze csak 10 éves volt, de azért alaposan értette, hogy lehet játszótársainak fejét és szívét az ő iczi-piczi kis lábába, az ő villogó szemébe és fitos orrába bolondítani. Michelin és Abadie így hát riválisok voltak. Mint fiatal, de kigástan gentleman-ek megegyeztek abban, hogy életre-halálra megviaskodnak a szép Alice-ért. Louis befutott a lakásukra és kihozott két éles konyhakést. Azután minden egyéb formalitást mellőzve, megvárták a míg a hősnő hármaltapsol és egymásra rohantak. Luis volt a győztes. Paul ott feküdt a földön haldokolva. A kés jól talált, a szívét szurta keresztül, a mely szeretni merte egy Michelin Louisnak szeretőjét. A vér láttára azonban a fölé szállt Louis hősiessége és Alice is könyekre fakadt. Sietve hagyták ott az áldozatot és menekültek ki a világra. A két szökevényt most nyomozza a párisi rendőrség.

* **Megmenekült léghajós.** Bebréns berlini léghajós tegnap Hamburg egy mulatóhelyén léghajóra szállt, de alig emelkedett föl a magasba, a mikor a kosár megmagyarázhatatlan módon hirtelen elszakadt. Behrenst, a ki a ballon egyik kötelét épp kezében tartotta, a tovaröpülő ballon köztelét épp kezében tartotta, a tovaröpülő ballon magával ragadta, úgy hogy néhány pillanat múlva teljesen eltűnt a megrémült nézők látóköréből. Mint egy hamburgi távirat jelenti, — Behrens Segeberg községben szerencsésen kikötött.

A kötél felmászott a ballon szeleléjéig, azt kinyitotta és így a földre súlyesztette a ballont.

* **Sztrájk a pécsi bányákban.** A Duna-társulat pécsvidéki kőszénbányaiban tegnap reggel óta részleges sztrájk ütött, ki közel 800 ember nem ment munkára. A társulat a gyenge üzletirányzat következtében ugyanis 300 munkást elbocsátott, s a magyar munkások követelték, hogy csakis idegen munkás bocsátassék el, továbbá, hogy a fizetés két és három frt fixum között állapíttassék meg. A belügyminiszter Kaufmann Kamil bányakapitányt Pécsre küldte, ki a munkásokkal tárgyal. Forray Iván főbíró tegnap 25 csendőrt rendelt a sztrájk színhelyére s a rend fenntartására délután 150 gyalogos katonára is kivezényeltetett. A munkások a csendet eddig nem zavarták meg.

* **Rövid hírek.** Leégett színház. Nimesből táviratozzák, hogy a Scala színházban az éjjel közvetlen az előadás után tűz támadt. A tűz százezer frank kárt okozott. Emberéletben nem esett kár. — **A czár ajándéka.** A török szultánnak remek albumot küldött a czár. Az album a fekete tengeri orosz hajóraj összes hadihajóit tartalmazza aquarellben. — **Lopás a vasuton.** Varsóból jelentik, hogy a Kovel és Varsó között közlekedő személyvonat postakocsijából a múlt éjjel Rajoviec és Travnik állomások között 7 pénzcsomagot, a melyben összesen 70000 rubel volt elloptak. A tolvajoknak nyomuk sincsen. — **Virág-korzó Pécsen.** A pécsi jótékony négyelet rendezi a tűzkárosultak javára Junius czimvel diszlapot is adnak ki, mely a pécsi notabilitásoktól hoz közleményeket. Az ünnepélyen kétszáz hölgy fog virágot árulni. — **A kereskedelem magyarosodása.** A temesvári Lloyd társulat elhatározta, hogy a választott bírósági ügyeken kívül melyeket eddig is csak magyarul vezettek, ezentul az egész ügykezelést megmagyarosítják. — **Megszűnt sztrájk.** A bécsi sztrájkoló ácslegények kik április óta sztrájkolnak, ma reggel ismét munkába állottak valamennyien. — **Ritka ménló.** Berlinben látható most egy 8 éves ménló, a melynek farka 14 láb hosszú a sörénye pedig 25 láb. Az első napon 1000 ember nézte meg. Londonban is mutogatták, a hol tíz nap alatt 30,000-en nézték meg. — **Vidéki színház.** Veszprémi Jenő a székesfejevári és nyitrai színházak igazgatója szép sikerrel működik B.-Gyarmaton hol a műkedvelők arénáját saját költségén renovaltatta.

Tűzmentesítés.

(E pitkezési reform javaslat.)

Debreczen, jun. 8.

Ma éppen három éve, hogy a helybeli István gőzmalom egyik magtára kigyuladt, le is égett.

Most is reszketek, ha rá gondolok azon veszedelemre, melyben féltett kincsünk, büszkeségünk forgott. Hiszen a malom közvagyonunk egyik éppen nem ignorálható tényezője; szakavatott jeles hivatalnokai társadalmunk előkelő családok tagjai.

Felujult izgatottságomban döcögve halad tollam és rendetlen betűim csak úgy hullanak e papírra, mint a tétovázó pernye hullott az anynyiszor kitüntetett hófehér liszt közé.

Ah! . . . most veszem észre, hogy új acéltollam a fülemlen pihen és szivarszipkám csak tollvégét fogva, szivarom parázsát mártom a tentába! . . .

Hála az égnek, ez sem ég tovább és én nyugodtan elmélkedtem régi kedvencz témám felett!

A nemzetközi kiállítások, különösen magok a kiállítási paloták eléggé meggyőződhettek, hogy: a modern építészet — mint a hajdani görög és római klasszikus kor — a faanyagot teljesen kiszorította nagyszabású építményéből.

Jelenleg a köz- és magán épületeinkben is mindinkább tért hódít a vas.

A stukkatoros fagerendák helyett vasgerendák alkalmaztatnak; egész házak, hajók és hidak tiszta vasból készülnék: a fát mindenünne kiküszöbölik.

Talán felesleges is annak okát magyarázgatni, de azért mégis nem tartom érdektelennek erre vonatkozólag nézeteimet magasabb fizikai szempontból fejtegetni.

Tehát nem csupán, mint a növényország-
ból került anyagot, mely könnyen rothadásnak
indul, itélem el a fát, hiszen az ellen könnyen
védekezhetünk festés vagy higanychloriddal való
impregnálás (kvanizálás) által; de a mi a fa-
anyag becsét annyira alászállítja: az a torzio
tulajdonsága (vetemedés).

A fa száraz állapotban rendes hőmérséknel
nem igen változik, de a nedvesség és melegség
felidézi benne a szunynyadozó életerőt: a fa
újra nőni vágyik. Hajlik a világosság felé, visz-
szafordul (torzio) a földben megszokott állásába,
a görcsök körül kifelé dagadni kezd.

Minél frissebb vágású a fa, annál inkább
több hajlammal bír ez erőszakosan megfosztott
szerves életének visszanyerésére. Hisz a vágatás
által a fának szervi élete csak megszakítva, de
nincsen tökéletesen kiölve, mint az állaté.

Lassu betegsége: rothadás, gyors halála:
hamvadás.

Tehát az örökös vetemedési hajlamánál
fogva matematikai pontosságú munkáknál nem
használható.

Vegyük e rosz tulajdonához még a sok
szurok, olaj vagy balzsam tartalmát, gyulékony
természetét: nem lehet csodálkozni, hogy min-
den monumentális építkezésnél a kalkulusból ki-
cseppent.

A tetőzéshez éppen nem való; tűzbizton-
sági szempontból pedig egészen elvetendő.

Házaink-, magtáraink- és fürdő szobáinkat
a nedvesség ellen csementtel védjük; vas és
tégla annak mennyezete is; de a tető még min-
dig a régi primitív állapotban van: egy való-
ságos jól rendezett máglya raktár, melyet a ke-
resztül-kasul rakott fagerendák képeznek. Egy
szikra és a ház lángban áll.

Ha a kunyhó nádfedele kigyuladt, arra el-
vontunk készülvé: a már muzeumban került nagy
bottal beütöttük a bordáját s továbbra nem is
számított, sem nem számolt a tűzről pattant
fiatalság.

De ha oly város, mint Eperjes, mely össze-
véve egy alagutás várat képviselt, ugy el tudott
pusztulni: az már gondolkozóba ejti a tech-
nikust.

Hát még az a számtalan tüzeset, mely egy
idő óta országszerte pusztit, hogy teszi csúfá a
fennhéjázó tudományt!

De ne menjünk oly messze, itt a fennem-
lített gőzmalom és Simonffy polgármester háza,
melyek belülről egy villanyszikrától egy darabka
a padon égvé felejtett gyertyától gyuladtak meg.

A nagy tüzet nagy szélben semmiféle tűz-
oltói hatalom nem lokalizálhatja: egy háztól
kigyulad az egész város. És miért? Mert nem
csak hogy a padlás tisztán fából van szerkeszt-
ve, de a lécek párhuzamos közein, a tető és
tűzfalon alkalmazott lyukakon a folytonosan
áramló levegő: élesztő fuvója a tető alá kerin-
gelt szikrának.

A cserép mely a nagy máglya-tetőzetbe
könnyedén kapaszkodik, magában nem igen ké-
pes ellentállást kifejteni a közeledő lángok os-
trom ellen.

A cserepek nemcsak a lécek vetemedése
miatt pattannak és télen itatósága végett elmál-
lanak, de nyáron a nap hevétől és tüzesetelénél
a sugárzó melegtől megrepedeznek, mihelyt hi-
deg eső vagy oltásnál a vizsugár megcsapja
őket. Vannak ugyan községek, hol tisztán csak
pléhkel fedik a tetőt, de azért a veszély alatta
csak nincsen elhárítva.

Ha tehát házunkat és vele a várost tűz
ellen biztosítani akarjuk ne forduljunk a bizto-
sító társulatokhoz, hanem igenis lássunk a
háztetők teljes reformálásához.
Ne tatarozgassunk örökké, de vegyük elejét a
hibának a kiindulásnál, a munkakezdeténél.

Nézetem tehát az: ha már a Schlick és
Ganz gyáraktól nem sajnáltuk a sok költséget a
vasra, pótoljuk meg azt egy pár forinttal és
készíttessük a tetőzetet tisztán egé-
sz en vasból.

A tető aránylag a legdrágább az egész
épületben; a költségvetésben rendszeren az ács a
második helyen szerepel. Felületes számításom
szerint a vastető az eddigi költség feléből ki-
állana; természetesen, hogy itt nem a massa,
de a jól kombinált szerkezet az irányadó. —
Hozzá még, ha a vasgyárak arra be lesznek ren-
dezve, potom áron és a regrévidebb idő alatt
juthatunk állandó jó tetőhöz.

Az ilyen szaruvasak — és erős sodrony-
lécekből összeillesztett tető nincsen a rothadás-
nak és vetemedésnek, de még a szurájának sem
alávetve; azonfelül az anyag bármikor más he-
lyen is ujonnan behasználható és értéke-
sithető.

A befedésre a hullámozott vas-
pléhet ajánlom, mert így az egész tető ho-
mogém anyagból lévén kiállitva: a rombolást
előidéző kiterjedési coefficiensek különzéke ma-
gától elesik.

Mily előny mutatkozna a reform által köz-
gazdasági viszonyaink javára! Nem csak olcsób-
ban építkezünk, de évenként megspóroljuk: az
reperatio költséget, a biztosítási díjjakat és nyu-
godtan alhatunk a veres kakas kukorékolása
felől.

Másodoldalról, tüzoltó egyleteink működése
mindinkább szűkebb körre szorítokozván: az
aggressive berendezési költségtől megvolna ki-
mélve a város és azt egy fixumban megállapít-
hatná.

Ne fontolgassunk örökké, hanem tegyünk
is már valamit a magunk emberiségünk érdeké-
ben. Ingtatlanunk ily természetzerű biztosításá-
val biztosítsuk mások ingóságait és életét is. Ezt
tenni baráti kötelességünk.

Gondy Károly.

Egy csipke ingváll.

— Pletyka. —

Csak egy szűk világban, mely 3—4 lakás-
ból áll, a mit a szerető rokonok laknak — tud-
nak erről a vidám históriáról, a mely azonban
nem volt elejétől végig vidám.

Az elején bús viharos akkordok váltakoz-
tak: asszony-könyek, asszony-harag. A végén
cupa kacagás.

Elég egy hosszú, szőke vagy barna hajszál
a kabátban, hogy kitörjön a legboldogabb családi
fészken is egy jókora vihar, a mely esetleg egy
csöndes válopörben ül el.

Hát — óh uram fia — egy idegen —
csipke ingváll, a mit a férj véletlenül haza talál
vinni az utról a táskájában: itt már a véletlen-
nek nincs helye. Itt csak egy ügyes ügyvéd és
egy humánus bíró segít mentül előbb.

Az asszonyka megdöbbenve emelte ki a láda
mélyeséges fenekéről a csipkés jószágot, mely
belopta magát a hazatért férjúrnam czókmókja
közé.

A menyecske kicsi orrát vesztőlőn elfinto-
ritva dobta el az idegen csipke ingvállat, mely
az ő szentélyébe betolakodott.

— Pfüj! És sikoltott.
Délben nem ült az ebédhez. Este nem ült
a vacsorához. Éjjei magára zárta az ajtót. De
nem szólt, csak kis sógornőjét hivatta magához
tanácskozássra.

Elővette azt az illatos rongyot és meglo-
bogtatta.
— Nézd, itt van Ádi hűsége. Ez szakit el
tőle örökre.

A kis sógornő nagyot sikoltott, hogy ő
rea bizony ne rázza az ura kedvesének a kor-
settíljét.

— Mit tegyek? Mit tegyek?
A sógorasszony kicsi lábával odébb rugta
a csipke-ingvállat és keblére ölelte a szegény
megcsalt rokont.

— Szegény, jó angyalom. De hogy is jut-
hatott a táskájába? kiállt föl a síró asz-
szonyka.

— Bizonyosan az a dáma pakolt be neki
és véletlenül... vigasztalta a sógorasszonyka.
— Oh, igen, igen, ugy volt, ő pakolt be
neki. Itthon én, — Budapestén ó, persze!

— Ah, a pasa! — tört ki megvetéssel a
sógorasszony.

A vihar megindult a pohárban.
A férj még mit sem sejtett, csak azt látta,
hogy az asszony ki nem állhatja, menekül előle.
Ez a szenvedés kihozta a sodrából.

— Hát mi történt veled asszony? Ugy lá-
tom, én maholnap itt fölőseges leszek.
— Egy igen sikerült megvető pillantással
felelt a menyecske és ott hagyta...

S diktálta az ügyvédnek:
„Engesztelhetetlen gyűlölség, igen, utálom
és tessék fölcsatolni a perhez ezt az — ing-
vállt.”

Az ingvállt azonban még egy estére haza-
vitte. Ennek még egy igen fontos szerep jut
estére.

A férj akkor este háloing helyett ezt ta-
lálta ott. Hasztalan lárnozott, nem kapott má-
sikat.

De másnap megtudta, hogy az asszony e
miatt az ingváll miatt — válopört indított.

A család körülvette, hogy lásd, mit tettél?
Miért nem vigyáztál? Szidták, üldözték.

Ő pedig védekezni se tudott, annyira elké-
pedt maga is azon, hogy miképen került az a
rongy a batujába?

Eskü, kérés, minden hasztalan volt: ki a
paradicsomból! Tessék a táskába tenni a csipke
ingvállat, aztán adjó!

S már be volt adva a válókereset a bíró-
sághoz, a mikor egy levél érkezik az engesztel-
hetetlen asszonykához Budapestről.

Ebben a levélben pedig ez a néhány so-
rocska:

„Ugyan kérlek, aranyom, kutasd ki az urad
utazó táskáját, nem pakolta-e el oda egy csipke
corsettemet, mikor nálunk volt szállva?” stb.

A sirásból kacagás támadt. Az asszonyka
lefüledi az urát és összevissza csókolja az ártat-
lant, a kit a h u g a r e h a b i l i t á l t.

De mikorra ez a minden boldogságot visz-
szaállító rehabilitáló levél megjött, csodálatos-
képen eltűnt a bolondos csipke-ingváll aljából a
— m o n o g r a m m.

— n.

N A P I H I R E K.

Határidő naptár.

Nagy ótáhangverseny vasárnap és ünneppap-
zon d. u. 5—9 óráig a Margit-fürdőben.

Muzeum a kollegiumban a közönség számára nyit-
va van vasárnaponként 10-től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva
pénteken 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban. Hétfőn,
Szerdán és Szombaton d. u. 3—6-ig nyitva.

A kir. itélő tábla hivatalos órái d. e. 8—12-ig d.
a. 2—5 óráig. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár
nyitva d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnap és ün-
neppnap d. e. 10—11 óra közt.

Június 13-tól a főiskolában vizsgálatok; 13-tól
17-ig a főgymnáziumban, 19-től a theológiában, 20-tól a
jog és állami kormányi karban, 26-tól a képezdeben.

Június 17. A Zion-egylet tanczvigalma a nagyerdei
Dobos-pavilonban.

Június 23—27-ig az állami főreáliskola vizsgája.

Június 25. Lódijazás a Nagyerdőn.

Június 25. Az iparosok jubileuma.

Június 20—24. Érettségi vizsgálatok a főiskola-
ban.

Június 25. Az iparos-kör jubileuma.

Augusztus 7—15. Országos vásár.

Oktober 2—10. Országos vásár.

— József főherceg ajándéka Debreczen
városának. József főherceg Debreczen városát,
annak lakóit mindég szerette; valahányszor
hozzánk jött ennek mindég kifejezést adott, sőt
a Hortobágyon tartott diszebédén Debreczen vá-
ros polgáira pohárköszöntőt is mondott. A
népszerű főherceg nem is feledkezett meg
Debreczenről, debreczeni látogatásáról,
szíves fogadtatásáról. Ma délelőtt táviratot inté-
zett Simonffy Imre kir. tan. polgármesterhez
Verseczről, a hol jelenleg a honvédségi
szemle megtartása céljából időzik. Ezen távira-
tában a polgármester úján értesíti Debreczen
város szeretett közönségét, hogy a hortobágyi
szíves fogadtatás emlékére kisjenői birtokán ki-
választott egy hat éves tenyészbikát, melyet
Debreczen városának ajándékoz s melyet már a
főhercegi jószágfelügyelőség utnak is indított.
Arra kéri a város közönségét, fogadják szívesen
a hála e csekély jejét.

— A város jog- és pénzügyi bizottsága
szombaton, azaz e hó 10-én délután 3 órakor a
városháza nagytanácstermében V é r t e s s y Ist-
ván elnöklete alatt ismét ülésre jön össze. A
jog- és pénzügyi bizottság szombati ülésében az
árvtartó pénztár ügye kerül további tárgya-
lás alá.

— Az utcák új házszámozása és új elne-
vezése tárgyában a városi kör május 18-iki

értekezletében
annak idején k
ben Dr. Kola J
Dr. Balkányi M
Adolf, Dr. Bak
tették be a vá

— Debreczen

ismeretlen De
hogy Debreczen
a városra, a v
kereskedelemre
kiépítése áll k
utkiepítését a
nyolcvanezer
ket vesz át. E
remthesse, a v
adóalapjából
míg a szükség

közüti alapját
vényhatósági
határozatát, r
nyolcötvas k
leges és ez i
szolgáltatott
engedélyezi a
vényhatósági

jó tanácssal
vanezer forin
kivetését hoz
miniszterium
terhet viseln
nek felelte r
jog- és pénz
megvitatásán
tanács áttett
szantartó es
természetes
tékeny össze
város. Végre
a jog- és p
utján a köv
bizottsági
megváltásá
n e g y v e
összegeből
szegig terj
nyek pótol
közutak al

— K
sának a h
kal, a vá
emészt fel
sértó rem
bizottsága
bizottságn
gyakrabba
emeletik
Ettől ped
is csak a
szükséges
A mi kés

— K
sának a h
kal, a vá
emészt fel
sértó rem
bizottsága
bizottságn
gyakrabba
emeletik
Ettől ped
is csak a
szükséges
A mi kés

— K
sának a h
kal, a vá
emészt fel
sértó rem
bizottsága
bizottságn
gyakrabba
emeletik
Ettől ped
is csak a
szükséges
A mi kés

— K
sának a h
kal, a vá
emészt fel
sértó rem
bizottsága
bizottságn
gyakrabba
emeletik
Ettől ped
is csak a
szükséges
A mi kés

— K
sának a h
kal, a vá
emészt fel
sértó rem
bizottsága
bizottságn
gyakrabba
emeletik
Ettől ped
is csak a
szükséges
A mi kés

értekezletében elfogadott javaslatot, — melyet annak idején közöltünk, — a városi kör nevében Dr. Kola János, Csanak József, Puky Gyula, Dr. Balkányi Miklós, Legányi Gyula, Körner Adolf, Dr. Bakonyi Samu és többen ma nyújtották be a városi tanácshoz.

— **Debreczen város törzsrészevényei.** Nem ismeretlen Debreczen város közönsége előtt, hogy Debreczentől Nagy-Létaig egy új, magára a városra, a város közönségére, a debreczeni kereskedelemre nagyfontosságú vicinális vasut kiépítése áll küszöbön. Debreczen város a vasutkiépítést azzal igyekszik elősegíteni, hogy nyolczvanezer forint névértékben törzsrészevényeket vesz át. Hogy pedig ezt az összeget előteremthesse, a város kilenczezer forintos községi adóalapjából veendő kölcsönt használna fel, míg a szükségszerű kamatok a törvényhatóság közüti alapjából fedeztetnének. Erre nézve a törvényhatósági közgyűlés meg is hozta ily értelmű határozatát, melyet most a miniszter leirata bonyodalmas kérdéssé zavart össze. A leirat tényleges és ez idő szerint élénk vitára alkalmat szolgáltatott része az, melylyel a miniszter nem engedélyezi a szóban forgó kamatoknak a törvényhatósági közüti alaphoz való fedezését; sőt jó tanácsal is szolgál, amennyiben a nyolczvanezer forint előteremtésére községi pótdó kivételét hozza javaslatba. Persze, ezt fenn a miniszteriumban könnyű papírra vetni; de a terhet viselni a debreczeni adófizető közönségnek felelte nehéz volna. — Belátta ezt maga a jog- és pénzügyi bizottság is, a hová a kérdés megvitatására s javaslattételre az ügyet a városi tanács áttette. Tegnap délutáni ülésében hosszantartó eszmecsere fejlődött ebben az ügyben, természetesen arról volt szó, hogy ezt a jelentékeny összeget honnan és hogyan fedezze a város. Végre abban történt megállapodás, hogy a jog- és pénzügyi bizottság a városi tanács útján a következő határozati javaslattal járul a bizottsági közgyűlés elé: A törzsrészevények megváltásához szükséges nyolczvanezer forintból negyven ezer a községi adó helyét pótló összegből szakittassék el, mely alapon az összegig terjedő részét a megváltott törzsrészevények pótolnák; a másik 40 ezer forint pedig a közutak alapjából fedeztessék.

— **Kisért a községi adó.** Debreczen városának a házipénztára túl van terhelve kiadásokkal, a város fejlődése mind nagyobb összeget emészt fel, úgy hogy mindég felüti a fejét a kisértő róm: a községi adó. A város egyes bizottságainak, de különösen a jog- és pénzügyi bizottságnak az ülésein, ahol a pénzkérdések leggyakrabban kerülnek tárgyalás alá — többször emlegetik a községi adót, annak a behozatalát. Ettől pedig fél ám a debreczeni polgár. Utóljára is csak az lesz a vége, hogy a város fejlődése szükségessé teszi a községi adó behozatalát. — A mi késik, az nem mulik.

— **A város szegényeinek a segélyezése.** Gazdag ember, szegény ember alá van már annak vetve, hogyha valamit ki akar vinni, rendesen Ponczisztól Pilátusig jár. Hiszen ha rendnek muszály lenni, a rendet rövid uton még könnyebb fenntartani és biztosítani. Elégé bizonyítja ezt az az érdekes körülmény is, — amelylyel egyik-másik szegény a várostól segélyhez kíván jutni. Nem elégséges ám az, — hogy valaki bekukkanhasson a polgármesteri hivatalba és ott azért, mert földhöz ragadt szegény s mert a segélyre sürgősen szüksége van — azt kérelmezze. A kérelmező elutasítatik a rendőrséghez, hogy onnét irást hozzon arról, miként idevaló s egészen szegény. A szegény elmegy a rendőrséghez, ahonnan a polgári biztoshoz utasítják, akinek ismét vizsgálatot kell tartania, vajjon az illető csakugyan szegény-e? Csakhogy a körut még így sem teljes, mert a szegény kérelmezőnek a város tisztifőorvosához is el kell fáradnia, akitől arról, hogy beteges bizonylatot szükséges beszereznie. No aztán ha feljut a polgármesteri hivatalba, utána néznek, hogy majon jut-e s ha igen, kap két-három

forint segélyt. Nem ártana, ha ezt a szegény emberre csak terhelő, hosszadalmas utánjárást egyszerűsíténék s a szegények részére szánt összegből rövid uton utalványoznák ki a segélyeket.

— **Az árvtartó pénztár ügye.** A jog és pénzügyi bizottság tegnap délután tartott ülésében, melyen V é r t e s s y István főjegyző elnökölt, került tárgyalás alá a protestáns árvtartó pénztár ügye. Ez alkalommal egyrészt az eklézsia kérvényének ügyében, másrészt a miniszternek adós válaszban kellett döntenie. Igen de ez az ügy annyira komplikált, iratsomóival valólagos gordiusi csomó, melyet szépen megoldani a jogos igények és határozatok megsértése nélkül — most határozott vágyát s óhaját képezi Debreczen város hatóságának. A jog és pénzügyi bizottság ülésén harmadfél órát vett igénybe, míg a referens Z ó l d Mihály tanácsnok az ügyet megvilágosító „r ö v i d“ kivonatot olvasott fel. Hogy ez megtörtént, meglehetősen eljárt az idő s meglehetősen meg is ritkult a bizottsági tagok száma. Á b r a h á m László tisztifőügyész, midőn a kérdést tárgyalás alá bocsátaná, javaslatba hozza, hogy tekintettel annak nagyfontosságára, napolják el a bizottsági ülést. Ez a javaslat véleményeltérések miatt szavazás alá került s a bizottság tagja közül a többség, (négyen) az elnapolás mellett szavazott. — Mikor az ülésnek így vége lett, többen egymás között bírálgatták a kérdést és a hangulat, a vélemény az volt, hogy az egész ügyet legszebben, Debreczen város humanitást gyakorló jóhírnevéhez méltóan úgy lehetne megoldani, ha a város magalétesítene felekezeti különbség nélkül árvák részére egy nagyobb árvaházat.

— **A Fröbel egylet közgyűlése.** Tegnap tartotta a Fröbel egylet a múlt hórló elmaradt évi rendes közgyűlését V a r g a Ferenczné elnöklete alatt. A közgyűlés egyedüli tárgyát a választmány jelentése képezte, a mely az eléje terjesztett azon indítványt, miszerint a tandíjak leszállíttassanak, habár az idej tandíj 824 frtról 509 frt 29 kr-ra szállott is alá, nem ajánlja elfogadásra, azon indokolással, mert az egyletnek nem lehet célja, hogy a városi óvadékkal versenyezzen és mert ha e tandíjak leszállíttatnának is, ezt legalább 50% erejéig kellene tenni, hogy nagyobb növendék létszámra és több tandíj bevételre tehessenek szert. Jelenti továbbá a választmány, hogy az egyleti alelnök F á b i á n Lajos Mór állásáról időközben leköszönt. — A választmány ennek folytán úgy intézkedett, hogy az alelnöki teendők végzésével Dr. B a k o s Imrét, a titkári teendők végzésével Dr. M á r t o n Kálmánt bizta meg. A betegeskedő egyleti számvevőt P o r o s z l a y László ur helyettesítette, a ki az 1891. és az évi zárszámadásokat felülvizsgálta. — A pénztári jelentés felolvasása után a közgyűlés a választmánynak a felmentvényt megadta ez évre és ezzel a közgyűlés véget ért.

— **Medárd napja.** Sokaknak talán, a kik az idővel keveset törődnek, eszükbe sem jutott, hogy ma volt az a híres nap, melyben egy valószínűségi syllogizmus rejlik az emberiség azon részére, mely nagyon is sokat törődik az időjárásal. Ez a nap a gazda emberek valólagos napja. Valami régi, azt sem tudom, honnan származó, néphit azt tartja, hogy ha Medárd napján esik az eső, akkor negyven napig folyton esni fog, míg ha nem esik, akkor negyven napos szárazságra van kitévésünk. Szó sincs róla, hogy az ilyen ómenes, vagy Falb szerint kritikus napok iránt általában az érdeklődés. Csak egy különös van az egész dologban; az hogy ez a felállított két eshetőség épen olyan, mint annak a bizonyos ökörnek a két szarva, melyek közül ha az egyiket kikerüljük, akkor a másikon bizonyosan fennakadunk. Szóval nincs kibuvó. Annak az okát aztán, hogy miért van épen így felállítva ez a jóslatszerű Medárd napi história, nem kereshetjük máshol, mint a nép felfogásának szélyében. Ma napság már nem is igen sokat adnak erre az előítéletre, mert nem bizonyos, hogy a mi egyszer minden logikai ok nélkül

létre jött, az máskor is feltétlenül be fogna következni.

— **A város edényei.** A nemes városnak mindene van, amire csak szüksége lehet. Ujabbban megszorodott a leltára egy csomó edény-nyel is; vasfazekak, lábosok, tepsik s más konyhai speciálításokkal. A nemes város ezeket azért vette, hogy a hortobágyi ünnepeire mindég legyen megfelelő számú konyhai szerelvénye. Nem lehetetlen, hogy a nemes város „spajzot“ is rendez be magának — a Hortobágyon.

— **Ünnepély a kereskedelmi akadémián.** Ma délelőtt igen szép ünnepélynek volt színhele a kereskedelmi akadémia, melynek ifjusági önképző köre évzáró diszgyűlést tartotta. Ma nyújtotta át egyszersmind az önképző kör dr. S z á n t ó Sámuelnek, az önképző-kör felügyelő elnökának, azon disztributumot, melyről már lapunkban megemlékeztünk. S t u l l e r Béla szép beszéd kíséretében mondott bucsut a felügyelő tanárnak, ki már tíz év óta elnöke az önképző körnek s most visszavonul annak további vezetésétől. A tanár ur meghatóttan köszönte meg a szép emléket, különösen pedig azon figyelmet, mely így ragadja meg az alkalmat hogy méltó kifejezést adhassa az érzelmeknek. Hosszan tartó, lelkes éljenzés követte e beszédet. A diszgyűlés minden egyes pontja élénk tetszésben részesült s különösen a dalárda ének-számái ragadták heves tapsokra a hallgatóságot. A tisztviselők jelentésének felolvasásán kívül — közreműködtek szavalatokkal a következő tagok: B a k ó György I. évf. hallg. ki Mindszenty Gedeon „A bűnös éjszakája“ cz. költeményét adta elő érzéssel és helyes felfogással. L a m p e l Nándor II. évf. hallg. Béranger „Les queus“ cz. költeményét adta elő. H i r s c h Ferencz Szécsi „Legény bucsujá“-nak előadásával bebizonyította, hogy tehetséges vig szavaló. W i t t i c h Gusztáv Heinétől „Die Wallfahrt nach Kewlaar“-t, K l i m ó Jenő pedig Endrődy „Visszavárlak“ cz. költeményét adta elő precízsen, érzéssel és kellő színezettel. Az elnöki zárszó után a diszgyűlés a Szántó Sámuel éljenzésével véget ért. — Ezzel kapcsolatosan megemlítjük a kereskedelmi akadémia pályázatainak eredményét, melyet ugyancsak a diszgyűlésen hirdettek ki. A bíráló bizottság jelentése szerint a magyar nyelvi szakosztály által kitűzött pályakérdésre beérkezett munkák között egyszem volt érdemes a díjra. A német nyelvi pályázatra beadott művek közül kettő díjra érdemesített. A jelíges levélkéből a L e n g y e l Sándor és W a l é t e r Róbert neve tűnt ki.

— **A tűzoltói kongresszus.** A magyarországi tűzoltóság a folyó év augusztus havában, Szabadkán tűzoltói kongresszust rendez, melyet ez alkalommal tűzoltói szerelvények kiállításával is egybekötnek. A tűzoltói kongresszuson Debreczen város tűzoltó testülete küldöttségileg képviselteti magát.

— **Kinevezés.** A debreczeni kir. itélőtábla elnöke, S c h l a c h t a Jenő végzett joghallgatót a vezetése alatt lévő királyi itélőtábla kerületébe segélydíjas joggyakornokká nevezte ki.

— **Ertesítés.** Mind azokat a kik a debreczeni daleylet működő tagjai közé felkivánják magokat vétetni, valamint azokat is a kik ilyen gyanánt felvéve vannak a következő körülményről kívánom értesíteni. Az országos dalszővetség központi választmánya a jövő évi Május hónapban Fiumében megtartandó országos dalversenynek programját a fiúmeiekkal egyetértően megállapította, tehát úgy a hangverseny mint más nemű előadásoknak darabjait végelesen meghatározta. A kik tehát ezen országos versenyen résztvenni kívánnak, felhivatnak, hogy szabályszerű felvételüket legkésőbb e hó végéig kérelmezze, későbbi jelentkezések azért nem lesznek figyelembe vehetők, mivel a jövő hó első napjától kezdve egyletünk működő tagjai teljes erejüket az ünnepélyi műsor betanulására fogják fordítani s így újabb működő tagoknak később felvétele csak hátráltatná a haladást. Különösen figyelmébe ajánlom a jelenlegi működő tagoknak is, hogy ha az ünnepélyen való részvételben s f. évi július 1-től fogva a gyakorlati órákra feljárás körül bármi oknál fogva akadályozva volnának, kilépések iránti szándékokat e hó végéig minden esetre jelentsék be. M á r k Endre egyleti elnök.

— **Eljegyzés.** Dr. Halász Sándor nádudvari közsegi orvos f. só 4 én eljegyezte Weisz Emilia kisasszonyt, Weisz Benjamin nádudvari földbirtokos művelt s bájos leányát.

— **Elűtött gyermek.** A Nagy-hatvan-utcán tegnap nem kis remületet okozott, hogy egy kis gyermek, Klein Miksa szeszkereskedő gyermeke egy gyorsan vágató szekér elé került. Szerencsére a gyermeknek az ijedségen kívül egyéb baja nem történt. Az esetről azonban jelentést tettek a második kerületi rendőrkapitányságnak.

— **Az első arany.** A fumeiek debreczeni látogatása elé valódi lelkesedéssel néznek a debreczeniek. Többen már a pénzügyi bizottságot a költségek fedezésére szánt adományokkal lepték meg. Az első adomány egy magát megnevezni nem akaró uri ember Király Gyula jegyzőnek szolgáltatta át, még pedig aranyban. A második adományt is aranyban tették. A bizottság persze legjobban szeretné, ha minden adomány aranyban érkezne.

— **Érdekes felelet.** A debreczeni kofák nyelvének hetedhétországon hire volt, van s lesz, míg a világ világ lesz s míg az égen egy ragyogó csillag lesz. Azt azonban senki se tagadhatja el, hogy ezekben a kofákban néha még szellem is van. Legalább arra mutat az az érdekes jelenet és felelet, amelynek ma szem és fültanuja volt egy szemfüles újságcsináló uriember. Elegáns uri nő vásárolt a kofa asszonytól; de a nő magának találja az árakat, hol pedig válogat a pénzért. Nem nézheti s hallgathatja ezt egyen a méregtől sápadt kofa s nagy dülvél fakad ki: „Na hallja a téns asszony, férje ura nem igen válogatott mikor magát feleségül vette.”

— **Östemető Berettyó-Ujfaluban.** A biharmegyei és nagyváradi történelmi és régészeti társulat rendkívüli érdekes és nagybecsű régiségi lelettel fogja meglepni a tudományos világot. Berettyó-Ujfaluban, herpályi pusztán, Tardi Sándor földbirtokos és a közbirtokosság költségén, a kunhalmon ásásokat folytatnak. A napokban, a föld mélyéből egész halmaz tárgy került felszínre, különféle vörös edények, egy kőfejse, egy bronz tű, egy obszidián késpenge, egy kőkalapács, csontvésző, bölény agancsok, két bőgre ép állapotban, egy amulet vörös cserépből. E tárgyak a kőkorszakból valóak. A hét végén a biharmegyei és nagyváradi régészeti társulat néhány tudósa: Bunyitay Vilczé t. kananok, a magyar tudományos akadémia levelező tagja, dr. Karácsonyi János és Cserépy János főgymnáziumi tanárok és Bölönyi Sándor leutaznak Berettyó-Ujfaluba megtekinteni az ásásokat.

— **Népkerti miseriák.** Furcsa dolgoknak van kitéve a népkert közönsége, ha úgy este, miután abban nappal sétálni egyáltalában nem lehet, ha úgy este kimegy, hogy ott legalább ilyenkor szerezhesen egy kis üdülést. De ne add isten! hogy ez lehetséges volna, mert már kilencz órákor a népkert igen tisztelt öre, mindenféle trágár szavakkal kergeti, igenis kergeti ki onnan a közönséget, miután neki pihenni kell. Ajánljuk ezen állapot megváltoztatását az illető körök figyelmébe.

— **Az új pénz.** Érdekes volt a tegnapi piacon a paprika áruló szerb esete, a kinek egy uri asszony koronával akart fizetni. Csak nézte-nézte, ismergette s végre is arra az ítéletre lyukadt ki, hogy ő még ilyet sohase látott, ő nem veszi el. Nem is vette. Mit volt mit tennie a vásárló uriasasszonynak, mint felváltatni a koronát egy nagyobb ismeretkörrrel bíró kofával s apró pénzzel fizetni ki a csökönyös szerbet. — Itt van már az előjele az új pénz mizériáinak.

— **Pénzügyi felolvasás.** Mint lapunkat Aradról értesítik, Willoner Leo, az osztr. magyar incasso-egylet főhivatalnok Debreczenben az incasso-egylet céljáról, tervezetéről és általában a hitelviszonyokról és azok rendezéséről felolvasást szándékozik legközelebb tartani. A felolvasás idejét és helyét közelebb közölni fogjuk; valószínűleg a ker. és ipakamara helyiségében fog a felolvasás megtartatni.

— **Ünnepély a reáliskolában.** A reáliskola ifjusága a tanári kar közreműködésével ma délelőtt csinos kis iskolai ünnepélyt rendezett. A dalárda nyitotta meg az ünnepélyt a „Himnus”, e éneklésével. Ezután Beczner Frigyes tanár tartott lendületes szónoklatot a koronázásról; ezt ismét a dalárda éneke követte, ez alkalom-

mal a „Szózat”-ot adták elé. Majd Fazekas Sándor igazgató intézett beszédet az ifjusághoz, s végül a dalárda még a „Ne sirj pajtás”, című dal eléneklésével zárta be az ünnepélyt.

— **A joghallgatók önképzőköré** javára f. hó 3-án rendezett jogász-táncestélyen felülfizettek: Puky Gyuláné 11 koronát, Szikszay Gyula 11 kor., Széll Farkas 4 kor., Dr. Erdős József 4 kor., Tóth Aurél 3 kor., Ifj. Gyürky Sándor 2 kor., Dr. Márton Kálmán 2 kor., Komlóssy Mihályné 2 kor., Varga Ferencz 1 kor., Szöllőssy Imréné 1 kor., Szabó János 1 kor., Rottler József 1 kor., Széll Mór 1 kor., N. N. 1 kor. N. N. 1 koronát — összesen 49 koronát. Fogadják szíves adományokért önképzőkörünk nevében legmélyebb köszönetünket. Ugyanitt hálás köszönettel kell kiemelnünk, hogy Autolovich Gyula ur, a légszeszgyár igazgatója, a terem világításának 29 korona 16 fillért kitévő költséget a jótékony czél iránti tekintetből elengedni sziveskedett. Debreczen, 1893. június 8. A rendező bizottság

— **A nőgyeleti árvaház javára.** Lapunk tegnapi számában említettük, hogy üveges és porcelánlár kereskedő segédek műkedvelőelőadást rendeznek a Margit-fürdő dísztermében. Mint értesülünk műkedvelői előadás jövedelmi a debr. nőgyeleti árvaház javára fordítatik.

— **Lövöldöző hetes.** Csinos kis lármát csapott tegnap a „Rózsabokor” vendéglő hetese. Ugyanis, miután gazdája őt a szolgálatból elbocsátotta, elhatározta, hogy addig el nem megy, míg legalább gazdáját be nem csapja. Terve keresztlövetele céljából tegnap egy töltött revolverrel főnökére Zech József rérohanant és követelte tőle, hogy az állítólag neki felváltás végett átadott 5 frtot, későbbben pedig 10 frtot, — adja vissza neki. A vendéglős segélykiállítására befutott rendőrnök sikerült a gazembert lefűlelni, de egy váratlan pillanatban kiszabadította magát a rendőr kezéből s ez ellen fordította revolverét. Nagy nehezen ártalmatlanná tették s bepiszték a második kerületi rendőrkapitánysághoz, ahol azt vallotta, hogy ő neki nem volt szándékában senkit sem meglőni, hanem egyedül maga ellen akarta a fegyvert fordítani. — Ügyét áttették a kir. ügyészséghez.

— **Megadta az árát.** Görbe napot csapott magának tegnap Nagy János uram. Jól felhajtott a garadra s miután megállapította, hogy már tovább meg nem érthat a szesz, mivel már ugys megártott, a kijózanodás tervét tűzte ki czélul. Elindult tehát az utcára, hogy sétálás közben tervét keresztül vigye, azonban a félig-nél feljebb levő kebel nem igen hajlott gazdája akaratanak s az észnek azt sugallta, hogy későn bele a járó kelőbbe. Meg is tette, de meg is adta az árát, mert miután az őt pihenés végett bekisérni akaró rendőrt teltleg bántalmazni akarta. A rendőrnök is felforlyant a nemesebb érzés s most már kimélelet nem ismerve bekisérte őt s garázdálkodásáért hatóság elleni sértés czímén tett eilene feljelentést.

— **Pályázat.** Az Aranyos Tordamegyei aispáni hivatal körlevélben tudatja a hatóságokkal, hogy az alvinczi járás 18 községe és Felvincz rendezett tanácsu város részére közállatorvosi állomásra pályázatot hirdet évi 600 frt fix fizetéssel és körülbelül ugyanannyi évi mellék keresettel.

— **A Neumann M. téle** ruhakereskedés a piacon, a nyári szezon alatt szombatnokin est 11 óráig marad nyitva.

— **Tanuló keresztetik.** Egy helybeli elsőrendű szabó üzletbe egy jó háztól való ifju tanulónak felvétetik. Ertekezhetni a lap kiadóhivatalában.

Debreczeni heti piacz.

— Junius 6. —

Legutóbbi heti vásárunk már mintegy átmenetet képez a nyári évszakra s ennek bélyegét nagyon is magán viselte. A piaczra hozott áruk mennyisége esést tüntet fel az eddigi heti vásárok eredményéhez képest, míg ellenben az áruk jóval magasabba szökkentek. Ennek okát főleg abban kell keresnünk, hogy az áruk mennyiségéhez képest a kereslet igen élénk volt, leszámítva a sertésvásárt, hol lanyha üzlet mutatkozott.

Tudósítónk feljegyzései a vásár lefolyásáról a következők: Piaczra hozatott, buza 11000

kgr., Kétszeres 6300 kgr. Rozs 5400 kgr. Árpa 6100 kgr. Zab 5600 kgr. Tengeri 5200 kgr. Elkelt mind. Árak a következők voltak: I. rendű buza (sulya 82) 9 frt. II. r. (sulya 80) 8.90, III. r. (sulya 79) 8.80. Kétszeres I. r. (s. 74) 7. 20; II. (s.72) 7.10; III. r. (s. 70) 7.00. — Rozs I. r. (s. 72) 6.60, II. (s. 70) 6. 50, III. r.(s. 68.) 6.40 — Árpa I. r. (s. 61.) 6.00, II. rendű (s. 59) 5.90 III. r. (s. 58) 5.80. — Zab I. r. (s. 44) 7.00, II. r. (s. 42) 6.90, III. r. (s. 40) 6.80. — Tengeri I. r. (s. 73) 6.00, II. r. (s. 71) 5.90, III. r. (s. 70) 5. 80. — Köles 5. 50. köleskása 11. 50., 1 zsák burgonya 2 frt.

Piaczi áru cikkek. Száz kiló Bab fehér 7 00, sárga 7.00. Burgonya 4 00. — Só darabos 11. 00, darált 11 00. — Savanyu káposzta 10.00 — Szén kem fából 2.50, puha fából 2.00. — Széna I. r. 4 26, II. r. 3.80. — Szalma I. r. 0.60 1 zsup 6 kr. — Mont liszt 16 40 Zsemle 14.60. Virágolaj tisztítatlan 26.00, tisztított 28.00, — Szappan 27 50 Rizs 22 00. Borsó szépassági 20, 00. — Lenese 22 00. Buza dara 17 00. Árpadara 18 00. Készén 2 80.

Egy kiló: Árpakása 18—40. Aszalt szilva boszniai 32, belf. 28. Aszaltali dara 18. Burgonya 5. Belsőir 44. Bors fekete 90 Borsó szep. 22, szatmari 18. Bab 8. Disznózsír 62. Foghagyma 20 Faggyu nyers 24, tisztított 50. Czukor fehér 48. Gyertya öntött 56. Irós vaj 1.20. Köleskása 12. Kőménymag 32. Kenyér fehér 12, barna 10. Lenese szep. 24. Liszt 17—16—15—14—13—12. Olvasztott vaj 1.20. Paprika finom 1.20, közönséges 40. Só darabos 12, darált 12. Savanyu káp. 10. Rizskása 16—32. Szappan 28. Szalonna 52. Repcze olaj 36. Zöldség 18. 1 cs. milly gyertya 42.

Egy liter: Hegyi ó bor 40—70. Hegyi új nor 34—40. Bor eczet 24. Szesz eczet 6. 36 szesz 67. Eget bor 50. Szilva pál. 68. Sőr pesti 30. Élet pál. 30 Tej 10. Tejfél 40. Petroleum 24. Rum 1.00—1.12. Köleskása 12. Bab feh. 20 Borsó 18.

Egy hektoliter: Hegyi bor ó 30—60 frt. Hegyi bor új 26—30 frt.

Napszámárak: f é r f i, ellátással 1.20 kr., ellátás nélkül 1.50 kr, nő ellátással 60 kr, ellátás nélkül 85 kr. g y e r m e k ellátással 35 kr, ellátás nélkül 55 kr.

Allatfelhajtás. Felhajtott 270 drb. Marha 450 drb. Eladatott 16 104 drb, marha 283 drb.

Sertésvásár. Felhajtott 3,500 drb, eladatott 2142 drb. Á r a k : 6 hónapostól 1 évesig sovány 12—20 frt, 1—1½ évesig sovány 20—30 frtig, 1½—2 évesig sovány 30—40 frt, öreg sovány 40—45 frt. Kővér 40—40. Üzlet lanyha.

Szalonna és háj 100 klg. szalonna ó 46—48 háj 48—52 frt

Husarak. Marhahus kilója 48—50—52—56—60 kr. 1 klg. bornyuhus 60 kr. 1 klg. sertés hus 44—60 kr.

Tüzifa. 4 köbméter tölgyfa 12 frt, nyarfa 7 frt, fafelvágás 2 frt 40 kr, szállítás 1 frt 20.

Legujabb.

Az adóhivatalok.

Budapest, jun. 8. Az adóhivatalok s az állami végrehajtói állások szervezete s szolgálati viszonyai tárgyában új szabályzatot léptetett életbe a pénzügyminiszter. E szabályzat azt a hatáskört, melylyel eddig az adóhivatali, tisztis és állami végrehajtói állások betöltésére nézve a pénzügyigazgató s á g o k s az állami végrehajtói állások betöltésére nézve a pénzügyigazgatóságok s az állami végrehajtói állások betöltésére nézve a b-pesti adófelügyelő fel voltak ruházva, hatályon kívül helyezte annak kimondása mellett, hogy az adóhivatalok összes tisztviselőit az állami végrehajtókat a pénzügyminiszter nevezi ki s a törvényben előirt módon és időben ő rendeli el azoknak a fizetési osztályok magasabb fokozataiba való előléptetését. — Meghatározza továbbá a z u j s z a b á l y z a t, — hogy a magasabb fizetési osztályokba sorolt pénztárnoki, ellenőri s adóhivatali segédi állások nincsenek helyhez kötve, rendszerint azonban oly adóhivataloknál fognak betöltetni, ahol ezt az ügyforgalom, — a teendők fontossága a pénzkezelés terjedelme s egyéb viszonyok szükségessé teszik. Az első osztályú állami végrehajtói állások a budapesti adófelügyelő mellett, másodosztályúak pedig a pénzügyigazgatóságoknál vannak rendszeresítve.

— A ma
zet időjelzése
(Távirati t
n = hű
lyenkint csap

Hán:ch Ed

Per
permetező
knittelfel

AZ

20 és 25
gokban.

Ugysz
legolesob
első min

Raf

a legjut
mellett

Csa

Dr. C
budap
Debrecz
Aj
s z á j
arany é
nemű m
vanatra
Lakik f
Rend

Permet
knittel

A

20 és

gokban

Ug

legoles

első m

a leg

mellet

— **A magyar kir. meteorologiai intézet időjelzése június 8-án:**
(Távirati tudósítás. Érk. 3 óra 10 p.)
n = hűvös, **ü** = szeles, **k** = helyenkint csapadék.

Időgenek névsora.

Bika szálloda.

Háncs Ede hánya igazgató Putnok, — Linha Má-

ria és családja Bpest, — Hornyák József jegyző T.-Suly,
— Borhy Antal jegyző Sirok, — Steiner Károly kdó,
Bpest, — Schwartz Ferencz kdó, Bécs, — Kleiman J. kdó,
Bécs, — Baisitz kdó, Berlin, — Englonder birtokos Al-
mosd, — Neuhner utazó Bécs, — Galitzer utazó Bpest,
— Kohn Ferencz utazó Bécs, — Strányi Emil Bpest. —

Angolkirálynő szálloda.

Buckaller Soma földbirtokos Kis-Aradvány, — Man
Ferencz földbirtokos Szt-András, — Papdány Gábor föld-
birtokos Szt-András — Eisenfels József utazó Bpest, —

Basch Theodor utazó Bécs, — Bernovics Gusztávné és
Lujza magánzók Kassa, — Szoboszlai Imre földbirtokos
Uj-fehértó. —

Frohner szálloda.

Schleizinger utazó Bécs, — Kohn Moritz utazó Bécs
— Deimerer utazó Bpest, — Ernst utazó Bpest, — Brack
Miksa utazó Prága, — Szeidl gyáros Werschetz, — Sif-
fer utazó Bpest, — Daróczi hivatalnok Bpest, — Rothau-
ser utazó Bécs. —

Peronospora ellen
permetezéshez ajánlok valódi
knittelfeldi kristályos

AZURINT

20 és 25 dekás eredeti csoma-
gokban.

Ugyszinte szőlőkötözéshez
legolesőbb és legezlszerűbb
első minőségű szép fehér

Raffia-háncsot

a legjutányosabb napi árak
mellett

Csanak József.

Med. universal.

Dr. GUTTMANN EDE

budapesti és ischli fogorvos.
Debreczenben állandóan letelepedett.

Ajánlja magát a t. cz. közönségnek
száj és fogbetegségek
gyógykezelésére.

arany és masnemű tömetek és minden-
nemű műfogak készítésére. Operációk ki-
vánatra narkozissal is eszközöltek.
Lakik főpiacz 1824. sz. a. I. emelet.
(Szikszay ház.)

Rendel: 9-től 1-ig, 3-től 5-ig.

Peronospora ellen
permetezéshez ajánlok valódi
knittelfeldi kristályos

AZURINT

20 és 25 dekás eredeti csoma-
gokban.

Ugyszinte szőlőkötözéshez
legolesőbb és legezlszerűbb
első minőségű szép fehér

Raffia-háncsot

a legjutányosabb napi árak
mellett.

Geréby Fülöp.

Az általános kedveltségnek örvendő

Szolyvai és Luhi-Erzsébet

ásványvizeink,

orvosi tekintélyek által a legkitünőbb égvényes vizeknek üsmertettek el, s
mint üdítő ital borral vegyítve, vagy emésztési zavaroknál tisztán használva,
kitünő hatásuaknak bizonyultak.

Ezen ásványvizeinkből havonként több koci rakomány érkezik
Debreczenbe, minélfogva legfrissebb minőségben kapható minden fűszer-
kereskedésben és vendéglőben.

MATTONI és WILLE

forrásbérlok.

Debreczen, Kossuth-uteza

A n. é. közönség b. figyelmébe!

Üzletünk újabbi berendezésénél főtörekvésünk
lévén — nemcsak kizárólagos jó minőségű árukat
beszerezni, hanem pontos és szolid kiszolgálat mel-
lett — nagyrabecsült vevőinket oly előnyös és rend-
kívüli olcsó árakban részesíteni, a melyben felülmul-
hatlanok vagyunk.

Ezenkívül,
mivel egyik kartársunk a t. cz. vevő közönség le-
fényképeztetésére vállalkozott, — hogy a fényké-
pek annál sikerültebbek lehessenek — elhatároztuk,
hogy minden 5 irtot meghaladó bevásárlásnál egy
Toilette-hez szükséges s az összegnek megfelelő
czélszerű

emléktárgygyal kedveskedünk.

Erre nézve ajánljuk jó izléssel berendezett

női divattermünket,

ruhaszövetek, Voile de Laine, Levantin, Battist,
mosó ternók, pipere cikkek s mindenféle szabósági
kellékekben.

Teljes tisztelettel

TÓTH testvérek.

M.-Sziget, vigadó-épület.

TÓTH TESTVÉREK női divatterme

Női felöltő raktár

DEBRECZENBEN, piacz- és nagyhatvan-utca szegletén levő saját házam földszinti helyiségeiben berendezett

NAGY VASBUTOR-RAKTÁRAMBAN

Kaphatók:
GYERMEK-bölcsők, ágyak, kocsik. Egész szobatszerelések.

KERTI-székek, asztalok és lóczák, villagóriák vasállványból, vízhatlan vászontető- és oldalakkal.

FÜRDŐ-kádak minden alakban.

JÉGSZEKRÉNYEK és üveghűtők.

HORGANY-tényezett szoba- és konyhafel-szerelések.

PERONOSPORA fecskendők az elismert legjobb rendszerben.

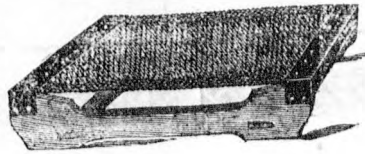
PORCELLÁN-kályhák és kandallók, eredeti BUDWEISSI gyártmány, — a continensen első minőségben.

A szegedi műtrágyagyár részvénytársaság képviselője.
Határozott legolcsóbb árak.

Képes árlap ingyen és bérmentve.

TÓTH GYULA

vasnagykereskedő,
DEBRECZENBEN.

KNUTH KÁROLY

mérnök és gyáros

Debreczen,

Budapest,

VII. ker. Szövetség-utca 3. (Aug. 1-től Garay-utca.)

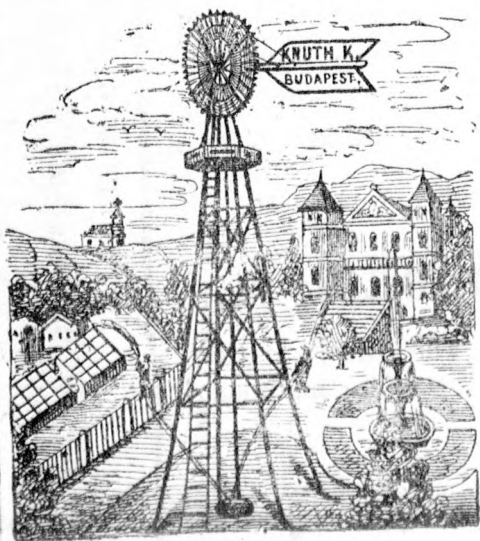
Ajánlkozik: gép üzemű szivattyúk és vízvezetési berendezések, — (szél-, petróleum és gázmotorok), — nemkülönben kézi üzemmel hajtott berendezések létesítésére.

Vállalkozik továbbá ugy

fürdőszobák,

klozetek, központi fűtések és szellőztetések, — valamint különböző célra szolgáló szárító berendezések készítésére is.

Tervek és költségvetések kidolgozása haladéktalanul eszközöltetik.

Debreczen, 1893. Nyomatott KUTASI IMRE könyvnyomdájában.

226.

1893.

Arlejtési hirdetmény.

A debreczeni autonom orthodox izraelita hitközség által, a pásti-köz 1569. sz. a. és az azzal határos ugynevezett Gránát-féle telken előállítandó templom-építési munkáinak felvállalására írásbeli zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az építési munkák következő összegekkel előirányozvák:

1. Föld és kőműves munka	7106	frt	62	kr
2. Kőfaragó munka	951	"	—	"
3. Acs munka	2220	"	18	"
4. Szobrász munka	300	"	—	"
5. Asztalos munka	5529	"	—	"
6. Lakatos munka	587	"	—	"
7. Vastartány, vasoszlop és falkötő vasak	1415	"	19	"
8. Mázoló munkák	285	"	70	"
9. Bádigos munka	300	"	60	"
10. Üveges munka	149	"	60	"

Összesen: 18844 frt 89 kr

azaz: Tizennyolc ezer nyolc száz negyven-egy frt és 89 kr.

A fent elősorolt munkák — akár együttesen, akár munkanemenként külön-külön, esetleg átalány összeg mellett adatként ki.

Bánatpénzül a felvállalni szándékolt munkára előirányzott összeg 5%-a akár készpénzben, akár óvadékképes értékpapirokban, f. 1893. évi június hó 15-dik napjának délután 3 órájáig Schwarz József hitközségi elnöknel, hatvan-utca 1531. sz. a. leteendő; — a zárt ajánlatok pedig ugyanazon nap délután 3 órájáig szintén Schwarz József elnök urhoz adandók be, mely utóbbiak június hó 15-én d. u. 4 órakor, a debreczeni autonom orthodox izraelita hitközség tanácstermében: Nagytemplom-tér, 318. sz., Sz. Nagy Károly ház, nyilvánosan bontatnak fel.

Az ajánlat borítékán kirandó a munka neve, melyre az ajánlat vonatkozik és az ajánlatban határozottan kirandó, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és azokat elfogadja.

Az építési terv, költségvetés és vállalati feltételek a hitközség titkári hivatalában, Nagytemplom-tér 318. sz. Sz. Nagy Károly-ház, (emelet), a hivatalos órák alatt d. e. 10—12-ig és d. u. 3—5 ig megtekinthetők.

Elkésve, vagy a kellő bánatpénznek letétele nélkül beadott, továbbá oly ajánlatok, melyekben kétséget ébreszthető kifejezések fordulnak elő, figyelembe nem vétetnek.

A képviselőtestület fentartja magának a jogot, hogy a beküldött ajánlatok közül tetszés szerint választhasson, esetleg a körülmények szerint új pályázatot hirdessen, vagy a munkák biztosítására más módon intézkedhessék.

Kelt Debreczenben, 1893. Június 5.

Lippe Armin Schwarz József

titkár.

hitközségi elnök.

III. évf.

DE

Előfizetési árak:

Megje

A

n—.

nánk annak Károlyal és gellenségi pá Herman Ottó dött, s mely negyvennyolc szolidáció bén áll.

Tévesen

pártnak Ugr mushoz, m javainak elv sét követel köze; a ká szi semmik nem tekint s magyar k bilitást, mer ről, hogy a voltak akad nek. S azo kisebbségbe lal msgában Károlyi Gáb erejét megf man megvá francia n benső von ezek ellens narchikus e g é s z t ö

A DEBRE

Miké

Elünk gyai vezetne dosan apolt lok után legdrágább bolyongunk uj és uj tér az élet, ott munkabért. dobban, vér elsurran, m let valaki, a ruha, piczi mis mosoly láng, melyb Átfut idegei tűznek, mel izzó szikraít nan, mikor nik a szép képzelet; v megszünik. gyakran jut megizmosul volna, ha a nyugtalan tüzés tenger tellenül; e mel meg s